

Compromes **ESS** contra l'economia del genocidi

Guia per a cooperatives i entitats de l'Economia Social i Solidària per evitar complicitats amb l'Estat d'Israel i apostar per contractacions i inversions responsables i amb justícia global.

ambpalestina.coop

Guia redactada i editada per:
Cooperatives integrants
de la campanya Amb Palestina

ambpalestina.coop

**Amb l'assessorament
i acompanyament de:**
SUDS i Novact.

Disseny i maquetació:
Lucía Armiño

Data de publicació:
Juny 2026

Aquesta guia té una llicència CC BY-NC-SA -Reconeixement - NoComercial - CompartirIgual-: permet modificar i compartir l'obra per a usos no comercials, sota la mateixa llicència original i amb reconeixement de l'autoria.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Aquesta guia està concebuda com un document viu.
Consulta les actualitzacions i descarrega els annexos i el material de suport a:

ambpalestina.coop

Per a consultes sobre la guia pots contactar-nos a:

info@ambpalestina.coop

ÍNDEX

1.	Presentació de la guia	5
1.1.	Qui som? El paper del moviment cooperatiu i l'ESS com a motor de transformació	6
1.2.	Marc polític i context: ocupació, apartheid, colonialisme i genocidi contra el poble palestí	8
2.	Què podem fer des del cooperativisme i l'ESS?	11
2.1.	Revisió de les contractacions i les relacions externes existents.....	12
2.2.	Contractació responsable	14
2.2.1.	Aposta per l'Economia Social i Solidària i alternatives	15
2.2.2.	Orientacions pràctiques per a la presa de decisions en la compra i contractació	16
2.3.	Adhesió i coherència pública: com fer el pas i comunicar-lo.....	17
2.3.1.	Campanya de Boicot, Desinversions i Sancions.....	17
2.3.2.	Campanya Espais Lliures d'Apartheid Israelità	18
2.3.3.	Visibilitzar el suport a Palestina.....	18
2.3.4.	Formació i sensibilització interna.....	19
3.	Com identificar la complicitat? Recursos per evitar-la	21
3.1.	Vies habituals de vinculació amb estructures de vulneració de drets.....	22
3.2.	Sectors clau	23
3.2.1.	Construcció i infraestructures.....	23
3.2.2.	Seguretat i defensa	23
3.2.3.	Tecnologia i telecomunicacions.....	24
3.2.4.	Aigua i recursos naturals	24
3.2.5.	Turisme	25
3.2.6.	Finances i inversions vinculades.....	25

3.3. Eines internes per revisar vincles.....	26
3.3.1. Formulari d'Avaluació de Compliment en Drets Humans/ Avaluació de Riscos de Complicitat.....	26
3.3.2. Clàusules i eines contractuals.....	29
3.4. Les llistes d'empreses: útils, però mai suficients	31
3.4.1. Límits de les llistes i economia del genocidi	31
3.4.2. Fonts i bases de dades.....	32
4. Consideracions finals: riscos i efectivitat	33
4.1. Riscos de contractar a empreses que col·laboren amb el genocidi, l'ocupació militar i la colonització de Palestina.....	33
4.2. El boicot i la pressió econòmica funcional	35
Annexos.....	36
▪ Formulari d'Avaluació de Compliment en Drets Humans/ Avaluació de Riscos de Complicitat	38
▪ Document de registre i seguiment de les relacions externes	40
▪ Model de comunicat pel trencament de relacions amb un proveïdor o client	41
▪ Model de declaració responsable	43
▪ Clàusules contractuals en matèria de drets humans	44
▪ Acord d'adhesió a la guia i a iniciar un procés intern de revisió de proveïdors i relacions comercials per part de l'entitat.....	45

1

Presentació de la guia

Les cooperatives i entitats de l'economia social i solidària (d'ara endavant, ESS) hem de poder exercir el nostre paper com a actor col·lectiu de transformació, capaç d'incidir en el sistema econòmic i social per fer-lo més just i respectuós amb la vida. Això implica revisar de manera crítica les conseqüències de les nostres accions com a agents econòmics i assumir un compromís actiu en les polítiques de compres, contractació i relacions comercials per no ser còmplices de les estructures colonials, racistes i patriarcals que sostenen l'opressió, construint estructures alternatives de justícia global. També vol dir **generar referents i exemples que inspirin altres espais a actuar**, construir aliances i fer sentir la veu del cooperativisme i l'ESS en defensa dels drets humans i dels pobles oprimits.

Sabem que assolir una coherència total és impossible en un sistema econòmic dominat pels oligopolis i la dependència global, però això no pot ser una excusa per a la inacció. Cada pas que fem per deixar de contribuir a l'engranatge econòmic que sosté la violència, l'ocupació i l'opressió contra el poble palestí és una contribució concreta a la defensa de la vida i dels drets humans. Posar fi als vincles econòmics, comercials i institucionals amb aquest entramat és una manera d'afeblir les estructures que el fan possible i de reforçar, alhora, pràctiques més coherents amb els valors de l'ESS. **El cooperativisme pot i ha de ser una força transformadora**, capaç d'articular alternatives, així com d'exercir una solidaritat internacionalista arrelada en la responsabilitat compartida. Fer-ho, també és reafirmar la nostra pròpia raó de ser com a moviment al servei de la justícia, la dignitat i la llibertat dels pobles.

Amb aquesta mirada, les entitats impulsores d'aquesta iniciativa hem decidit crear aquesta guia per tal d'ajudar les cooperatives i les entitats de l'ESS en aquest propòsit. En aquestes pàgines hi trobareu una primera part que explica el context de gestació de la mateixa, un segon apartat amb actuacions que podem desenvolupar des del cooperativisme i l'ESS, amb indicacions i propostes per identificar i prevenir la complicitat i, finalment, un apartat de tancament en el qual es recullen els riscos d'obviar les complicitats amb l'Estat israelià, així com l'efectivitat de les estratègies que aquí es recullen.

1.1.

Qui som?

El paper del moviment cooperatiu i l'ESS com a motor de transformació

“

No volem ni podem romandre en silenci davant la situació que viu el poble palestí.

El moviment cooperativista i el de l'ESS van néixer com una forma d'organitzar-se econòmicament i socialment per fer front a les dinàmiques d'explotació i desigualtat pròpies del capitalisme. Des de les seves arrels, **les cooperatives i entitats han estat espais de resistència**, d'autogestió i de construcció col·lectiva d'alternatives per a la vida digna. Avui, però, aquestes iniciatives es despleguen en un entorn profundament capitalista i globalitzat, ple de contradiccions. Precisament per això, tenim la responsabilitat i l'oportunitat d'actuar com a motor de transformació social.

Davant del genocidi, el colonialisme, l'apartheid i l'ocupació que pateix el poble palestí, les cooperatives i les entitats de l'ESS no podem mirar cap a una altra banda. Les nostres decisions econòmiques, comercials i institucionals no són neutres: poden contribuir a reforçar estructures d'opressió o bé ajudar a afeblir-les i a construir alternatives coherents amb la defensa dels drets humans i la justícia global. Perquè Israel no pot sostenir el seu règim sense la complicitat d'empreses, institucions i governs d'arreu del món.

Amb aquestes premisses, la primavera de 2024 diverses cooperatives catalanes vam impulsar una iniciativa conjunta per solidaritzar-nos amb el poble palestí. Tenint presents els valors i els principis del cooperativisme i els de l'ESS, les cooperatives que formem part del grup motor de la campanya Amb Palestina tenim clar que ni volem ni podem romandre en silenci davant la situació que viu el poble palestí.

El maig de 2024 vam donar-nos a conèixer públicament amb un manifest signat per més d'un centenar de cooperatives i entitats de l'ESS per solidaritzar-nos amb el poble palestí.

A banda del manifest, ens vam comprometre a impulsar diferents accions per enfortir la pau i els drets humans, a Palestina i arreu:

- ▶ **Constituir un Fons de Solidaritat** que, gràcies a les aportacions solidàries, ha aconseguit més de 14.000 € que s'han repartit de manera equitativa entre la "Campanya Prou comerç d'armes amb Israel", la Unió General de Cooperatives a Palestina i la Unió de Comitès de Dones Palestines.
- ▶ **Revisar les polítiques de compra i inversió pròpies**, amb l'objectiu de no contribuir ni directament ni indirecta a sostenir vulneracions de drets humans comeses per l'Estat d'Israel contra el poble palestí i, en general, en territoris ocupats o en relació amb actors que vulnereu els drets humans.

Aquesta necessitat de responsabilitzar-nos es va fer encara més evident després de la consultiva de la Cort Internacional de Justícia (CIJ) de 2024, que **va determinar que la presència continuada d'Israel al Territori Palestí Ocupat, inclosa Jerusalem Est, és il·legal**. La CIJ va concloure que aquesta ocupació vulnera el dret a l'autodeterminació del poble palestí i nombroses normes de dret internacional humanitari i de drets humans, constituint una annexió de facto. A més, va recordar que tots els Estats i organitzacions internacionals tenen l'obligació de no reconèixer ni ajudar a mantenir aquesta situació il·legal i de cooperar activament per posar-hi fi. Aquesta conclusió situa el deure de no complicitat —també econòmica— com una obligació jurídica de primer ordre.

A partir d'aquest moment, i seguint la crida internacional de Boicot, Desinversions i Sancions contra l'Estat d'Israel feta per la coalició més àmplia de la societat palestina, les cooperatives del grup motor vam començar a organitzar-nos per fer una revisió conjunta de les relacions empresarials i comercials de cada cooperativa. Aquest procés ens va plantejar molts interrogants i vam demanar l'acompanyament de l'Observatori de Drets Humans i Empreses a la Mediterrània, una iniciativa conjunta de les organitzacions SUDS i Novact, que ens va encoratjar a elaborar una guia per facilitar que altres cooperatives i entitats de l'ESS puguin replicar el procés que començàvem a fer. I aquí estem.

Aquesta iniciativa és una crida adreçada a les cooperatives i a les entitats de l'ESS perquè revisin els seus vincles comercials i corporatius, i avancin cap a pràctiques econòmiques que no reforcin empreses o estructures implicades en el genocidi, l'ocupació militar, el colonialisme i l'apartheid a Palestina.

La guia pretén facilitar aquesta tasca a les cooperatives i entitats de l'ESS. Volem que serveixi per anar avançant en aquest camí en la mesura de les possibilitats de cada cooperativa o entitat, independentment de la seva mida, característiques o realitat. Volem que sigui una eina viva, pràctica i col·lectiva per fer tangible el compromís del cooperativisme i l'ESS amb la justícia global. Una primera edició que haurem d'anar actualitzant i enriquint amb les propostes que ens puguin arribar.

Les cooperatives que hem impulsat aquesta iniciativa som: Col·lectiu Ronda, Coop 57, Sostre Cívic, Kult, La Fàbrica, La Sembra, L'Olivera, Radical Books, Som Energia. I comptem amb el suport de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya (FCTC), la Federació de Cooperatives de Consum (FCCUC), la Xarxa d'Economia Solidària de Catalunya (XES) i al XEAS, entre altres.

1.2.

Marc polític i context: ocupació, apartheid, colonialisme i genocidi contra el poble palestí

L'any 1947, amb el pla de partició de Palestina de l'ONU, que va dur a la creació de l'Estat d'Israel, no es va tenir en compte ni la població autòctona, la palestina, ni el fet que tots els països àrabs veïns van votar-hi en contra. Des dels seus inicis, l'Estat israelià ha estat i continua estant al costat de les potències imperialistes i colonials, armant dictadures arreu del món i desenvolupant un projecte colonial, racista i d'apartheid contra el poble palestí, la població indígena. Des de l'octubre de 2023, les xifres oficials mostren que desenes de milers de persones palestines han estat assassinades a la Franja de Gaza. Segons el Ministeri de Salut de la zona, a 16 de març de 2026, la xifra ascendia a 72.000 persones, víctimes mortals d'una ofensiva militar que ha implicat bombardejos massius sobre zones civils, l'ús d'armament prohibit com el fòsfor blanc i la destrucció sistemàtica d'infraestructures sanitàries, educatives i culturals. En els darrers dos anys i mig, Israel ha atacat set països a la vegada: Líban, Palestina, Qatar, Iran, Síria, Iemen, Tunísia.

Els bombardejos han anat acompanyats d'un bloqueig total d'aliments, aigua, energia i medicaments, en una situació reconeguda com a inhumana per múltiples organismes internacionals i qualificada de genocidi per juristes internacionals i sentències de la Cort Internacional de Justícia. A això s'hi sumen assassinats selectius, desplaçaments forçats, l'ús d'escuts humans i detencions massives sense garanties judicials. A Cisjordània, s'han multiplicat els assentaments il·legals, i l'increment de la violència per part de colons i forces militars ha provocat desenes de milers de desplaçaments. Mentrestant, milers de preses polítiques palestines romanen privades de llibertat, moltes d'elles sense càrrecs ni judici.

Després de més de 75 anys d'un règim colonial, d'apartheid i d'ocupació militar israeliana sobre Palestina, i més de dos anys de genocidi a la Franja de Gaza, des del gener de 2025 s'han dut a terme diferents acords d'alto el foc extremadament fràgils, que Israel s'ha saltat sistemàticament, durant el qual l'Estat israelià ha continuat atacant i bombardejant la població civil.

Davant aquest context polític, la societat civil ha desenvolupat eines concretes de resistència per pressionar l'Estat d'Israel. Una de les més potents, és la campanya internacional de Boicot, Desinversions i Sancions (BDS) nascuda el 2005 a Palestina i formada per la coalició més àmplia de la societat civil palestina. S'inspira en el moviment internacional que va contribuir a posar fi a l'apartheid a Sud-àfrica i busca acabar amb la complicitat global amb el règim d'apartheid i colonial israelià.

L'objectiu de la campanya BDS és aïllar Israel perquè es vegi obligat a respectar els drets del poble palestí i fer entendre que cap estat, empresa o institució pot tenir una relació de normalitat amb Israel mentre aquest continuï vulnerant els drets humans del poble palestí i el dret internacional de forma sistemàtica.

Si Israel pot seguir cometent els crims contra el poble palestí és gràcies a la complicitat internacional i a la impunitat. Per això, la campanya BDS proposa aplicar tres formes de pressió:

-
- 1 Boicot**
econòmic, cultural, acadèmic i esportiu a empreses, institucions i productes vinculats a l'opressió d'Israel al poble palestí.

 - 2 Desinversions**
retirada d'inversions públiques i privades d'empreses que col·laboren amb el genocidi, l'apartheid, el colonialisme o l'ocupació contra el poble palestí.

 - 3 Sancions**
exigir als estats que suspenguin els acords comercials, diplomàtics i militars amb Israel fins que aquest compleixi amb el dret internacional.
-

La campanya BDS defensa tres demandes fonamentals, reconegudes per les Nacions Unides i múltiples organismes de drets humans:

1 Fi de l'ocupació i de la colonització de totes les terres àrabs ocupades, i el desmantellament del mur de l'apartheid.	2 Igualtat de drets per a la ciutadania palestina d'Israel.	3 Dret al retorn a les seves llars dels milions de persones refugiades palestines, tal com estableix la Resolució 194 de l'ONU.
--	--	--

La campanya BDS complementa altres formes de solidaritat amb Palestina existents. Se sustenta en l'acció no violenta, la justícia i el dret internacional. En aquestes dues dècades han estat múltiples les accions de denúncia i èxits que s'han obtingut amb aquesta campanya arreu del món. Algunes adhesions destacables en aquests anys són les del supervivent de l'holocaust i col·laborador en la redacció de la Declaració Universal dels Drets Humans Stéphane Hessel, les activistes i acadèmiques Angela Davis, Naomi Klein i Judith Butler; l'artista Roger Waters, l'escriptora Alice Walker, el pacifista i eclesiàstic sud-africà Desmond Tutu o el cineasta Ken Loach.

En latituds més properes a nosaltres també existeixen diverses expressions de la campanya BDS. Accions com les protestes contra la presència de l'equip Israel Premier Tech a la Vuelta Ciclista, la campanya Boicot ICL al Bages, el trencament amb universitats i centres de recerca israelians, les campanyes contra la participació d'Israel a Eurovision o la UEFA o l'organització de la campanya "Prou Comerç d'Armes amb Israel" per aconseguir un embargament d'armes integral a Israel són exemples de la diversitat d'àmbits en què es manifesta.

Des de l'àmbit del cooperativisme i l'economia solidària som conscients que sovint els governs no actuen amb la determinació necessària davant les injustícies, ja sigui per complicitat, o per manca de voluntat o de capacitat. En el cas de Palestina és especialment evident. Tot i que la pressió sostinguda de la societat civil ha empès algunes institucions a adoptar determinades mesures, aquestes han estat, en general, simbòliques, limitades i insuficients. En molts casos, fins i tot quan s'han fet passos, aquests han quedat desdibuixats per la continuïtat de polítiques comercials, militars i culturals favorables a l'Estat d'Israel, tant des de la Unió Europea com des de l'Estat espanyol. Tanmateix, la violència i opressió israeliana no se sostenen només a través de suports governamentals, sinó també del capital privat que la finança i alhora se'n beneficia. En aquest sentit, l'informe¹ presentat el juliol de 2025 per la relatora especial de l'ONU sobre la situació dels drets humans als territoris palestins ocupats, Francesca Albanese, documentava el paper de les corporacions en aquest sistema, assenyalant fins a 60 empreses que exercien aquest tipus de pràctiques.

En aquest context, es fa encara més necessari assumir la nostra responsabilitat com a actors econòmics i socials. Això implica revisar fins a quin punt la nostra activitat econòmica, comercial o financera pot contribuir, encara que sigui indirectament, a sostenir estructures vinculades a l'ocupació militar, l'apartheid, la colonització i el genocidi a Palestina. I en conseqüència, actuar per trencar aquestes complicitats.

En un món marcat per una forta dependència energètica, tecnològica i de consum dels grans oligopolis internacionals, així com per un control dels recursos públics en mans d'institucions que sovint sostenen o no qüestionen aquestes estructures de dominació, desfer tots aquests lligams de manera immediata és un repte. Malgrat això, hi ha esclertes per avançar en aquest camí i, des de cada cooperativa o entitat, podem sumar-nos a un moviment col·lectiu amb capacitat real d'incidència.

Aquesta guia vol ser una eina útil per fer passos en aquest recorregut compartit, a partir d'una idea clara: incorporar el criteri Palestina a les polítiques de compra i contractació, de la mateixa manera que s'hi incorporen criteris ambientals, laborals o de gènere. La justícia global no hauria de ser un annex opcional, sinó una part integral del compromís ètic i polític d'una economia cooperativa i solidària.

“

**Adheriu-vos-hi, apliqueu-la i sumem-hi forces.
És moment d'actuar!**

1 Podeu trobar i descarregar l'informe aquí: [De l'economia d'ocupació a l'economia de genocidi](#).

2

Què podem fer des del cooperativisme i l'ESS?

En aquest món globalitzat i capitalista, les cooperatives i entitats de l'ESS sovint treballem, contractem, ens relacionem, ens proveim o proveim a empreses o entitats externes que no comparteixen els nostres valors. Això abraça un ampli ventall d'activitats com són la contractació de serveis (de missatgeria, bancaris, de contractació d'allotjaments, publicitat...), la compra de material (informàtic, de seguretat o d'oficina...) o l'ús d'eines digitals (cercadors, aplicacions, plataformes...) entre molts d'altres. L'abast d'aquestes relacions varia segons el sector, l'activitat de cada entitat i els espais o xarxes de col·laboració i coordinació en què participa.

Tot aquest cúmul de relacions i contractacions pot ser molt ampli i divers, cosa que pot dificultar fer una anàlisi o una revisió acurada. En alguns casos existiran convenis, contractes o acords concrets, però, en altres, potser no existeix cap registre que ens faci pensar a revisar algun aspecte (sobretot quan es tracta de la compra de material fungible o d'una plataforma online per algun servei). No cal que vulguem fer-ho tot de cop, però sí estar atentes.

Per aplicar una contractació responsable, cal implicar des del principi totes les àrees que hi tenen impacte: pressupost, compres, producció, equip tècnic i suport jurídic quan calgui. Això fa que es plantegi d'una forma holística.

L'entitat o cooperativa assumeix el compromís de no establir ni mantenir relacions comercials, financeres, institucionals o de patrocini amb empreses o institucions que contribueixin a l'apartheid, l'ocupació, el genocidi o la colonització d'Israel contra el poble palestí. Aquest compromís s'aplica de forma integral i aplica, entre d'altres, a compres, serveis, inversions, convenis, esdeveniments i comunicació institucional.

Sempre que sigui possible és molt important i útil explicar tant internament com públicament el per què s'ha descartat una relació comercial. Fer arribar els motius de la decisió a la part descartada pot contribuir al fet que aquesta se sumi a la cadena de pressió que ha d'arribar fins al mateix sistema que recolza les polítiques d'Israel. Fer-ho públic contribueix a amplificar la campanya i donar exemple per a altres cooperatives i entitats, i amplia la consciència col·lectiva sobre la importància d'alinear les pràctiques econòmiques amb la defensa dels drets humans i la justícia global. D'aquesta manera, una decisió concreta pot esdevenir també una acció amb capacitat transformadora.

2.1.

Revisió de les contractacions i les relacions externes existents

A l'hora d'abordar la revisió de contractacions existents i les relacions que tenim a la nostra entitat o cooperativa ens pot ajudar seguir els següents passos:

1

Inventari real de relacions

Recollir-los en un document únic: subministraments, serveis, banca i assegurances, tecnologia, esdeveniments, convenis, patrocinis i qualsevol relació recurrent.

- ▶ **Extreure llistats de les empreses i entitats amb qui tenim una relació econòmica.** Aquest llistat es pot sol·licitar a qui porti la comptabilitat de la nostra organització. Si el llistat és molt llarg o no el tenim recollit enlloc, un possible filtre inicial es pot fer a partir del Model 347, que és la declaració anual que han de presentar certes entitats i empreses a l'Agència Tributària per a les operacions amb tercers parts per un valor superior als 3.005,06 € anuals. Si no presentem el Model 347, podem establir un filtre econòmic propi per començar a classificar i endreçar les empreses amb les quals mantenim una activitat econòmica més elevada i, progressivament, ampliar la revisió a altres àmbits.
- ▶ **Extreure llistats d'empreses i entitats amb qui tenim altres tipus de relació.** Algunes de les activitats que realitzem no queden recollides a la comptabilitat, per això pot ser interessant demanar als diferents equips que llistin els espais en els quals participen i els serveis, materials i eines que fan servir (alguns subministraments, patrocinis, etc).

2

Creuar aquests llistats amb sectors de risc i prioritzar amb criteri.

Identificar quines relacions corresponen als sectors clau (recollits al punt 3.2.) ajuda a decidir per on començar. Un cop fet, aplicar indicadors i assignar un nivell de risc, seguint els criteris que es relacionen a l'apartat 3.3. Si ens trobem davant de dos proveïdors d'un sector d'alt risc, una pauta útil és evitar, de manera prioritària, aquells que apareixen en les campanyes estratègiques de boicot.

3

Consultar els llistats d'empreses i espais que col·laboren amb l'ocupació, l'apartheid i el genocidi contra el poble palestí.

Verificar quines empreses són mencionades en les bases de dades i fonts contrastades que recollim a l'apartat 3.4.2. Cal recordar que aquests llistats no són exhaustius i que el fet que una empresa no hi aparegui, no garanteix que estigui exempta de complicitat.

4 Davant el dubte amb un proveïdor o client, es pot recórrer a una breu recerca pròpia per conèixer-ne la propietat i possibles lligams amb l'Estat d'Israel i les seves polítiques d'ocupació, apartheid i genocidi.

També es pot consultar a les organitzacions del moviment de solidaritat amb Palestina que es tinguin de referència. Igualment, es pot optar per traslladar la consulta directament al proveïdor o client, ja que això contribueix a normalitzar que aquests criteris també formin part de la contractació i de les relacions comercials. En qualsevol cas, convé contrastar les respostes rebudes.

5 Documentar decisions i definir mesures.

Cada decisió hauria de deixar un rastre o registre: què s'ha consultat, quin risc s'ha assignat, quina decisió s'ha pres i quin calendari d'aplicació tindrà.

6 Fer públics els canvis referents a les contractacions i relacions.

Visibilitzar els canvis introduïts en les nostres pràctiques contribueix a generar sensibilització i referència. Comptar amb experiències compartides demostra que és possible construir vincles empresarials més ètics, i pot animar altres agents a avançar en la mateixa direcció. També és molt important comunicar a clients o proveïdors afectats els motius de la decisió, ja que això amplia la pressió social i econòmica sobre les estructures que sostenen aquestes polítiques i reforça l'efectivitat de les campanyes de boicot.

Potser no ens resulta possible dur a terme totes les modificacions de cop o, fins i tot, per la naturalesa de la nostra activitat o pel tipus de contractes signats, no podem trencar amb totes les contractacions o relacions que tenim. En aquest cas, ens pot ser útil marcar diferents etapes i prioritats en el nostre procés. Una coherència plena no sempre és assolible, però això no hauria de bloquejar l'acció. Podem fer passos concrets i avançar cap a pràctiques més coherents en la mesura de les nostres possibilitats.

Quan es detecta un cas de risc alt o inacceptable, és recomanable:

- ✓ Verificar la informació i classificar el risc.
- ✓ Definir un calendari d'actuació.
- ✓ Identificar alternatives (ESS/local i/o alternatives de risc més baix).
- ✓ Fer la transició de manera planificada per no comprometre l'operativitat de la cooperativa o entitat.
- ✓ Comunicar la decisió de manera coherent (internament i, possiblement, públicament).

2.2.

Contractació responsable

No es tracta només de deixar de sostenir determinats vincles, sinó també d'obrir camí a altres formes més transformadores.

En el marc de la nostra responsabilitat com a cooperatives i entitats de l'ESS, la contractació responsable pot esdevenir una eina concreta per avançar cap a formes de relació econòmica i comercial més justes, coherents amb els nostres valors i compromeses amb la justícia global.

La solidaritat, la defensa de la vida, el respecte pels drets humans i la justícia social formen part del nucli ètic i polític de l'ESS i són valors que ens empenyen a superar formes d'explotació i dominació capitalistes. Per això, revisar com comprem, a qui contractem i quines relacions econòmiques sostenim no és només una qüestió de control o de prevenció, sinó també una oportunitat per alinear la nostra activitat quotidiana amb els principis que defensem.

Encara que formem part de l'economia social i solidària, el nostre funcionament quotidià no és automàticament lliure de complicitats i podria estar contribuint a vulneracions. Quan escollim proveïdors, serveis o empreses i entitats col·laboradores, estem orientant la nostra activitat dins d'un determinat model econòmic. Cada decisió de contractació pot contribuir a reforçar pràctiques més coherents amb la dignitat, els drets humans i la centralitat de la vida. Això pren una rellevància especial quan parlem de contextos de violència sistemàtica, com el genocidi, l'ocupació, l'apartheid i la colonització que Israel imposa al poble palestí.

L'ESS, amb la seva aposta per la democràcia econòmica, la justícia global i la centralitat de la vida, ofereix un marc idoni per impulsar aquest procés. No es tracta només de deixar de sostenir determinats vincles, sinó també d'obrir camí a altres formes de relació econòmica més coherents, transparents i transformadores. La contractació responsable pot ser, així, una palanca d'incidència col·lectiva i una expressió concreta del compromís del cooperativisme amb una altra economia.

2.2.1.

Aposta per l'Economia Social i Solidària i alternatives

Sempre que sigui possible, es recomana prioritzar la intercooperació, l'economia social o l'empresa local, tant pel que fa a la producció com a la distribució. L'ESS fa anys que construeix alternatives i reforçar-les forma part de la coherència entre els valors que defensem i les pràctiques que sostenim.

Apostar per l'ESS i per l'alternativa que planteja implica tres moviments:

-
- 1 Enfortir vincles amb iniciatives que comparteixen valors de justícia global i anticolonials.**

 - 2 Reduir la dependència de proveïdors o serveis que participen, voluntàriament o no, en l'economia colonial i militaritzada.**

 - 3 Promoure la intercooperació i fer créixer el mercat social de les alternatives d'economia solidària disponibles en tots els àmbits de consum, producció i serveis.**
-

Per això és important fer una revisió de les polítiques i relacions comercials, d'aquelles empreses, d'aquell capital privat que finança i es beneficia del genocidi i de l'ocupació militar israeliana. Al mateix temps, és útil establir mecanismes de seguiment i revisió periòdica que permetin actualitzar criteris, detectar riscos i avançar progressivament cap a pràctiques més coherents. En aquest procés, l'economia social i solidària no només actua com a espai de resistència, sinó també com a espai de construcció d'alternatives reals alineades amb la justícia.

Quan una entitat de l'ESS decideix adoptar criteris anticolonials en les seves polítiques de contractació, no només transforma les pròpies pràctiques sinó que contribueix a transformar el conjunt de l'ecosistema. Genera demanda d'alternatives justes, incentiva nous projectes cooperatius i visibilitza que l'ESS pot ser una eina concreta contra les vulneracions de drets humans.

Això també reforça la idea que l'economia no és neutral: pot ser un espai de reproducció de violències, però també una palanca per desactivar-les. Per la seva vocació transformadora, l'ESS pot tenir un paper rellevant en la construcció d'alternatives davant l'apartheid, la colonització, l'ocupació i el genocidi, sempre que aquesta voluntat es tradueixi en pràctiques quotidianes coherents.

2.2.2.

Orientacions pràctiques per a la presa de decisions en la compra i contractació

A partir dels criteris exposats anteriorment, es proposa una possible seqüència de qüestions per orientar els processos de compra i contractació:

- 1** **Mirar si existeix el producte o servei dins l'ESS.** Tenint en compte no només la marca, sinó també la botiga o plataforma i, si és possible, l'empresa de transport/logística.
- 2** **Buscar comerços locals que el proporcionin.** Prioritzar la proximitat pot reduir dependències de grans plataformes i cadenes opaques.
- 3** **Consultar altres empreses i cooperatives de l'ESS.** És important documentar cada decisió, ja que el coneixement en xarxa és una font d'alternatives i aprenentatges: segurament alguna altra organització ja s'ha trobat amb el mateix problema. Fomentar la intercooperació generant demanda al mercat, fins i tot fent compres conjuntes i disminuint la dependència de grans actors comercials globals pot ajudar a construir l'alternativa.
- 4** **Mirar si apareix en llistats i si hi ha campanyes actives.** Especialment en els casos de risc elevat és important assegurar-nos-en. [\(Consultar apartat 3.4.2\)](#)
- 5** **Buscar informació per respondre indicadors.** Aplicar el **formulari d'avaluació ètica** i recollir prou evidències per classificar el risc. [\(Consultar apartat 3.3\)](#)
- 6** **Valorar la viabilitat de les alternatives de risc baix.** No només pel que fa al cost, sinó pel que fa a la compatibilitat tècnica, la continuïtat, les condicions de servei i la capacitat de la cooperativa. [\(Consultar apartat 3.3.2\)](#)
- 7** Si es descarta un proveïdor o client extern, **traslladar-li els motius, documentar-ho i valorar fer-ho públic.** Això converteix la decisió comercial en incidència: crea consciència i augmenta el cost reputacional de la complicitat.

Comunicar i documentar els motius de descartar un proveïdor o client transforma una decisió comercial en incidència política, generant consciència i cost reputacional davant la complicitat.

2.3.

Adhesió i coherència pública: com fer el pas i comunicar-lo

Fer visible l'adhesió a les campanyes de boicot a Israel i de solidaritat amb Palestina és important.

Com hem dit, serveix d'exemple per a altres espais, genera sensibilització i contribueix a donar impuls a les pròpies campanyes, al mateix temps que ajuda a mantenir els nostres compromisos ètics de no donar suport a activitats econòmiques que contribueixin a les violacions dels drets humans.

Les polítiques de desinversió basades en criteris ètics i de respecte als drets humans no només són lícites, sinó que es troben emparades per un conjunt coherent de normes internes i internacionals que legitimen, i en certa mesura exigeixen, evitar la contribució econòmica a situacions de violació massiva de drets fonamentals. (vegeu l'apartat 4.1.)

És important que prenguem aquestes passes amb consciència i convençudes. Les pressions si-onistes que puguem rebre reforcen el sentit i l'efectivitat de les campanyes, així que és important tenir-ho en compte però també confrontar-les en nom de la lluita contra l'ocupació, el colonialisme, l'apartheid i el genocidi a Palestina.

De la mateixa manera que l'exercici de la llibertat d'expressió és inviolable, també ho és el de la contractació. Hem de poder ser i sentir-nos lliures al prendre les mesures que creiem, dins els límits i normes contractuals establertes, amb plena confiança que estem fent un acte amb impacte positiu, solidari i a favor de la dignitat humana. Però sempre des del convenciment i la tranquil·litat.

Si no ho veiem clar, millor no fer passes que haguem de desfer.

2.3.1.

Campanya de Boicot, Desinversions i Sancions

Fa més de dues dècades que 170 entitats de la societat civil palestina van fer una crida a la comunitat internacional a participar de la campanya Boicot, Desinversions i Sancions (BDS). Aquesta campanya pretén evitar la normalització de l'Estat israelià en qualsevol context, sigui diplomàtic, econòmic, cultural, esportiu o acadèmic.

Habitualment, la pota del boicot de la campanya de BDS s'activa quan es detecta que hi ha una activitat, acord, relació comercial o altres en la qual participa algun actor (empresa, entitat, artista, universitat...) que representa l'Estat israelià o treu algun rèdit de l'ocupació, l'apartheid o el ge-

nocidi contra el poble palestí. Aquest rèdit pot ser econòmic, però també polític, com per exemple normalitzar la presència de l'Estat acusat de genocidi en diferents contextos.

El moviment de Boicot, Desinversions i Sancions (BDS) utilitza sovint una estratègia de boicots estratègics. Això significa centrar-se en un número relativament menor d'empreses, seleccionades amb cura, tant per la seva relació directa amb els crims que comet Israel contra el poble palestí com pel context en què ens trobem i les possibilitats d'èxit de la campanya.

En una entitat o cooperativa, això es pot traduir en una pauta útil: quan hi ha dubtes o alternatives limitades, la prioritat és evitar aquelles empreses que són objectiu de campanyes estratègiques actives, sense que això substitueixi l'anàlisi pròpia ni la diligència deguda. L'objectiu és sempre el de reduir la complicitat al màxim. I, quan no hi ha alternatives plenament satisfactòries, donar prioritat a aquelles empreses amb un impacte menor en termes de vulneració de drets.

A banda de fer servir els llistats, també **es pot manifestar públicament el suport a la campanya internacional de BDS**. L'adhesió es fa a través d'una declaració pública amb la qual l'entitat o cooperativa es compromet amb la campanya.

2.3.2.

Campanya Espais Lliures d'Apartheid Israelità

Una altra acció complementària o alternativa és adherir-se a la campanya Espais Lliures d'Apartheid Israelità (ELAI). Aquesta iniciativa també està emmarcada en la campanya de BDS i vol donar suport a la creació i visibilització del teixit territorial que es nega a col·laborar, sigui per acció o per inacció, amb el sistema colonial i d'apartheid israelità. El punt àlgid de la campanya ELAI va ser al voltant de l'any 2017. Les organitzacions que es vulguin registrar a nivell estatal poden fer-ho omplint aquest formulari. Aquesta campanya s'ha estès a nivell internacional amb les Apartheid Free Zones. La campanya disposa de diferents materials gràfics per visibilitzar l'adhesió penjant-los a les seus i espais digitals.

2.3.3.

Visibilitzar el suport a Palestina

Visibilització pública del suport i la solidaritat amb Palestina en el sentit més ampli possible. Això pot implicar tenir simbologia o cartelleria en els nostres actes i espais, difondre activitats i campanyes a través de webs i xarxes socials, esmentar Palestina en els nostres actes i assemblees. També podem pensar en accions per donar suport a iniciatives palestines des del nostre sector o activitat. La difusió pública d'aquestes actuacions i iniciatives és fonamental, ja que podem inspirar altres projectes o encoratjar altres actors a impulsar noves iniciatives.

En aquest sentit, des de la Xarxa d'Economia Solidària (XES) es va fer públic un manifest de condemna al genocidi i de demanda d'aplicació de mesures (també les de boicot) amb múltiples adhesions d'organitzacions i cooperatives. Les adhesions estan obertes i permeten visibilitzar la xarxa de suport des d'aquest sector.

2.4.

Formació i sensibilització interna

El posicionament públic i el suport a campanyes contra la violència i l'opressió israeliana no es pot entendre sense un compromís intern de les organitzacions. Creiem que la visibilització ha d'anar acompanyada del treball intern de les persones que conformen l'organització, amb formació i sensibilització cap als equips que fan contractacions però també cap a la resta de persones i departaments, per entendre què vol dir ser còmplice, així com saber identificar quins són els senyals d'alerta d'aquesta complicitat.

Sobre la qüestió palestina se'n parla molt, però sovint falta una mirada històrica, analítica i contextualitzada que ajudi a entendre-la en totes les seves dimensions. Recopilar i compartir materials formatius entre els equips com documentals, llibres, pel·lícules, articles, entrevistes, etc., centrats especialment en les veus palestines, pot ajudar a una major comprensió i compromís amb la causa palestina.

També es poden organitzar xerrades, tallers, cinefòrums o altres activitats. Es poden buscar entitats que treballin per Palestina en el territori més proper a les nostres cooperatives o entitats. Si no en trobem, podem adreçar-nos a la [Coalició Prou Complicitat amb Israel \(CPCI\)](#) o a alguna de les entitats que en formen part, si som a Catalunya. En l'àmbit estatal, la CPCI forma part de la [Red Solidaria contra la Ocupación de Palestina \(RESCOP\)](#).

A internet es poden trobar molts recursos interessants, aquí en recollim una petita mostra:

- ▶▶ [Communicating Palestine](#) és una guia nascuda fruit d'un procés col·lectiu liderat per organitzacions palestines que ofereix eines per narrar i interactuar amb Palestina de manera ètica i responsable.
- ▶▶ La xarxa d'analistes polítiques d'origen palestí [Al-Shabaka](#) facilita anàlisis de diverses temàtiques, recursos i mitjans al seu portal, que promouen el pensament polític crític.
- ▶▶ L'organització palestina de drets humans [Al-Haq](#) disposa de diversos informes i recerques sobre la violació sistemàtica de drets humans a Palestina, així com de l'economia darrera l'ocupació, la colonització, l'apartheid i el genocidi.
- ▶▶ [Addameer Prisoner Support and Human Rights Association](#) té múltiples publicacions sobre repressió, presons i drets humans.
- ▶▶ L'[Observatori de Drets Humans i Empreses a la Mediterrània \(ODHE\)](#), una iniciativa conjunta de [SUDS](#) i [NOVACT](#), ha elaborat diversos informes sobre empreses que contribueixen a la vulneració de drets humans del poble palestí. Als portals de les associacions [SUDS](#) i [NOVACT](#), també hi trobem informes de temes diversos que van des de [l'impacte de la colonització i la cooperació internacional en el moviment feminista a Palestina](#), a la indústria de vigilància massiva o les complicitats de determinats sectors econòmics amb Israel.

- ▶▶ L'Escola de Cultura de Pau disposa de diversos articles, informes i recursos educatius.
- ▶▶ El Centre d'Estudis Històrics Internacionals (CEHI) de la Universitat de Barcelona, SCI Catalunya i SUDS, en el marc del Conveni Teixint Lluites contra el racisme i els discursos d'odi a la Mediterrània, van organitzar el Congrés internacional: 'Palestina. Marcs, reflexions i perspectives' l'estiu de 2025. Tot el contingut de les sessions està disponible online.
- ▶▶ L'Associació Catalana de Jueus i Palestins JUNTS, juntament amb SUDS i SCI Catalunya, van organitzar la tardor de 2024 les Jornades sobre la fundació d'un estat-nació "jueu" al cor del Màixriq i les seves conseqüències. Les sessions també estan disponibles a internet.
- ▶▶ Des de 2007 se celebra anualment la Mostra de Cinema Àrab, que habitualment inclou pel·lícules i cinefòrums sobre Palestina.
- ▶▶ Alguns mitjans han recopilat i publicat documentals i pel·lícules en obert sobre Palestina. Aquí i aquí alguns exemples.
- ▶▶ Per poder explicar la causa palestina i la seva lluita a persones més joves, hi ha nombrosos materials per treballar amb jovent i també per persones formadores al web de l'Aula Palestina.
- ▶▶ La Comunitat Palestina de Catalunya té una secció amb unitats didàctiques, alguns enllaços a documentals i diferents recursos educatius.
- ▶▶ Descoloniza Palestina recull una gran quantitat de recursos, materials en diferents formats i projectes sobre Palestina.
- ▶▶ Els informes publicats l'any 2022 i 2023, respectivament, per Amnistia Internacional L'apartheid israelià contra la població palestina i Apartheid automatitzat, desgranen els motius pels quals es pot parlar de crims d'apartheid per part de l'Estat israelià.
- ▶▶ L'informe de Human Rights Watch d'abril de 2021 A Threshold Crossed també tracta sobre els crims d'apartheid de l'Estat israelià.

És imprescindible un compromís intern: formar i sensibilitzar els equips per entendre la complicitat i identificar senyals d'alerta.

3

Com identificar la complicitat? Recursos per evitar-la

Quan parlem de complicitat, no parlem només d'un "mal proveïdor" o d'una compra puntual. Parlem de com una cooperativa o entitat pot quedar integrada, voluntàriament o no, en una xarxa de relacions econòmiques i institucionals que contribueixen a sostenir l'ocupació militar, la colonització, l'apartheid i el genocidi d'Israel contra el poble palestí.

Aquests vincles poden ser directes, quan la relació és clara i immediata, o indirectes, quan es produeixen a través d'intermediaris, subcontractacions, inversions, patrocinis o espais de legitimació i normalització.

Aquesta guia proposa entendre la complicitat com una combinació de dues dimensions:

1

Quin tipus de relació tenim

Compra, venda, contractació, patrocini, conveni, esdeveniment, banca/inversions, etc.

2

Quin és l'impacte d'aquesta relació

Si facilita repressió, infraestructura colonial, espoli de recursos, vigilància massiva o normalització institucional.

3.1.

Vies habituals de vinculació amb estructures de vulneració de drets

En aquest primer apartat recollim les vies més habituals per mitjà de les quals es poden produir vincles de complicitat amb estructures de vulneració de drets.

- ▶▶ **Relacions comercials amb empreses que es lucren del colonialisme, apartheid, ocupació militar i genocidi d'Israel.** Una cooperativa pot contribuir a sostenir aquestes estructures si manté relacions comercials amb empreses israelianes o internacionals que hi estan vinculades o que se'n beneficien. Això passa especialment en les relacions comercials de sectors com: serveis tecnològics, infraestructures, logística, seguretat, consultories o grans proveïdores multiservei.
- ▶▶ **Cadena de subministrament amb proveïdors, serveis o inversions vinculades a aquestes estructures.** Els vincles de complicitat també poden aparèixer dins la cadena de subministrament, quan hi intervenen proveïdores, serveis o inversions relacionades amb l'ocupació, l'apartheid, el colonialisme o el genocidi. Sovint el vincle queda difuminat perquè el mercat global opera amb conglomerats, filials, subcontractes i marques diverses. Per això volem insistir en una idea clau: no n'hi ha prou amb mirar el nom del proveïdor o client principal; cal mirar el conjunt de la cadena i l'ecosistema on opera.
- ▶▶ **Participació en fires, trobades o esdeveniments patrocinats o organitzats per actors implicats amb l'opressió israeliana.** Una altra possible via de complicitat és participar en espais patrocinats o organitzats per empreses o institucions implicades en aquest genocidi o que no respectin els drets humans. Encara que la cooperativa no hi compri res directament, hi pot contribuir amb presència, legitimitat, visibilitat i normalització.
- ▶▶ **Acceptació de patrocinis i col·laboracions que es lucren de la violència i l'opressió.** Acceptar patrocinis d'empreses —israelianes o internacionals— que es lucren de l'ocupació, l'apartheid, el genocidi o la colonització d'Israel és una forma de complicitat especialment rellevant, ja que contribueix a legitimar i normalitzar greus violacions del dret internacional. Aquesta relació no es limita a la recepció de recursos econòmics, sinó que també pot implicar la participació en dinàmiques de rentat d'imatge d'aquestes empreses i, indirectament, d'ocultació de crims internacionals.
- ▶▶ **Convenis amb universitats, fires i institucions còmplices.** Els convenis i col·laboracions institucionals poden actuar com a mecanismes de legitimació. Això inclou, per exemple, entorns acadèmics o culturals que contribueixen a normalitzar una narrativa sionista, a invisibilitzar les vulneracions de drets o a impulsar recerca amb empreses còmplices o d'aplicació militar i de seguretat.
- ▶▶ **Complicitat per omissió: el silenci també té efectes.** No posicionar-se, guardar silenci o evitar prendre decisions contribueix a mantenir la normalitat i sosté l'esforç d'Israel de netejar la seva imatge i ocultar crims internacionals en un context de genocidi.

3.2.

Sectors clau

Certs sectors econòmics són especialment rellevants en el cas d'empreses que vulneren els drets humans perquè participen de manera directa o indirecta en l'ocupació, desplaçament forçat, la vigilància massiva o la repressió de la població palestina, així com l'apropiació il·legal de terres i recursos. Aquests sectors econòmics que consoliden l'ocupació i contribueixen a sostenir un sistema de discriminació estructural s'han de prioritzar en l'anàlisi, tot i que no són els únics. El llistat¹ següent és orientatiu i no exhaustiu, el seu objectiu és exemplificar i visibilitzar el risc de complicitat amb la vulneració de drets. Sobre la relació concreta de cada empresa amb vulneracions sistemàtiques de drets humans, cal consultar les bases de dades i recursos recollits a l'[apartat 3.4.2](#).

3.2.1.

Construcció i infraestructures

Assentaments il·legals i infraestructura colonial

Inclou empreses que construeixen, mantenen o proveeixen maquinària i serveis per a assentaments israelians il·legals en Territori Palestí Ocupat, així com infraestructures associades com carreteres, habitatges, equipaments, infraestructures civils o militars destinades a la població colonitzadora.

Exemples (llistat orientatiu i no exhaustiu):

Caterpillar, Hyundai, Volvo, Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles (CAF), ICL.

Risc principal: complicitat en la colonització, el desplaçament forçat de la població palestina, la confiscació de terres i la consolidació d'un sistema d'apartheid territorial.

3.2.2.

Seguretat i defensa

Exèrcit israelià i indústries armamentístiques

Inclou empreses proveïdores d'armes, drons, tecnologies de vigilància, sistemes de control fronterer o repressió, així com tecnologies de reconeixement facial i programari espia (com Pegasus). Aquest sector és clau en la repressió quotidiana de la població palestina i en l'execució de crims de guerra.

Exemples (llistat orientatiu i no exhaustiu):

Boeing, Lockheed Martin, Hikvision, Palantir Technologies, Corsigth.

Risc principal: complicitat directa amb la repressió i la violència exercida contra la població civil.

¹ Aquest llistat identificatiu es fonamenta en informes de les Nacions Unides i d'organitzacions internacionals com Amnistia Internacional i Oxfam, entre d'altres, que documenten els vincles entre empreses i el règim colonial israelià.

3.2.3.

Tecnologia i telecomunicacions

Control de dades, infraestructura digital, censura i vigilància

Inclou empreses que presten serveis al complex militar israelià, als assentaments, proveeixen internet, infraestructura digital o gestió de dades, així com plataformes digitals que censuren contingut palestí. Aquest sector juga un paper clau tant en la vigilància massiva com en la discriminació digital i la normalització de l'ocupació a través de l'espai digital.

Exemples (llistat orientatiu i no exhaustiu):

Microsoft, Google (Alphabet), Amazon, Intel, Dell, Siemens, HP

Risc principal: discriminació digital, censura de veus palestines, col·laboració amb la vigilància massiva i suport tecnològic a l'ocupació.

Cal destacar que, en el context actual, el sector de la seguretat i la defensa i el de les tecnologies i les telecomunicacions s'intersequen més que mai. Les tecnologies de doble ús —és a dir, productes, programari o coneixements amb aplicacions tant civils com militars— són cada vegada més presents i rellevants, una tendència que el genocidi a Gaza ha contribuït a consolidar i accelerar. En conseqüència, les empreses identificades en aquests àmbits poden estar, sovint, vinculades simultàniament a ambdós sectors, fet que en dificulta una separació clara i exigeix una anàlisi acurada del seu paper i impacte.

També cal tenir en compte que el fet que un producte o servei sigui gratuït no vol dir que qui l'ofereix no n'estigui traient un profit econòmic o polític.

3.2.4.

Aigua i recursos naturals

Saqueig dels recursos naturals

Inclou empreses implicades en el desviament de recursos hídrics, l'extracció de recursos naturals o l'agricultura industrial en Territori Palestí Ocupat i assentaments il·legals. El control de l'aigua i dels recursos naturals és una eina central de dominació i expulsió de la població palestina.

Exemples (llistat orientatiu i no exhaustiu):

Mekorot, Chevron, BP, Netafim, ICL

Risc principal: expropiació i explotació de recursos naturals en territori ocupat il·legalment i discriminació estructural en l'accés a l'aigua i als recursos bàsics.

3.2.5.

Turisme

Normalització, rentada d'imatge i ocultació de crims internacionals vinculats a l'ocupació

Inclou empreses que promouen el turisme en assentaments il·legals o en Territori Palestí Ocupat sense fer cap menció de l'ocupació, contribuint a la normalització de la situació i a tapar crims de guerra.

Aquest sector té un fort impacte simbòlic i reputacional, ja que presenta l'ocupació com una realitat "neutral" o despolititzada.

Exemples (l·listat orientatiu i no exhaustiu):

Booking, Airbnb, Expedia, eDreams

Risc principal: normalització de l'ocupació i invisibilització de les vulneracions de drets humans.

3.2.6.

Finances i inversions vinculades

Canalització de capital

El finançament és una dimensió central de les estructures que sostenen el genocidi, l'ocupació militar, el colonialisme i l'apartheid. Sense suport financer, moltes empreses d'armament, tecnologia militar o infraestructures vinculades a aquests processos no podrien mantenir la seva activitat. Per això, les finances tenen un paper clau en el sosteniment de la violència estructural: aquest entramat no funciona només amb armes o tecnologia, sinó també amb crèdit, inversió, assegurances i altres mecanismes financers. En aquest context, els bancs i les entitats financeres esdevenen actors rellevants dins d'aquest engranatge.

Aquests vincles es poden produir a través de la banca, les assegurances, les inversions, els fons o altres productes financers. En el cas de Palestina, han tingut una rellevància especial la subscripció de bons del Tresor israelià, la inversió en fons o accions de companyies vinculades a l'economia de l'ocupació, i també el finançament a través de préstecs.

Exemples (l·listat orientatiu i no exhaustiu):

Santander, BBVA, CaixaBank, Allianz, AXA

Risc principal: contribuir a la sostenibilitat econòmica de l'aparell militar i de l'economia de l'ocupació. Això implica que la complicitat pot existir encara que la cooperativa no compri cap producte físic: pot donar-se a través de la banca, les assegurances o els instruments d'inversió utilitzats en el funcionament ordinari de l'entitat.

*** Tots els sectors analitzats en aquest capítol han de ser prioritaris en qualsevol avaluació d'impacte en drets humans de complicitats, però no esgoten totes les possibles formes de vinculació amb l'economia del genocidi, l'ocupació militar, l'apartheid i el colonialisme d'Israel. La identificació de riscos ha de combinar aquest enfocament sectorial amb l'anàlisi de la cadena de subministrament, els indicadors de diligència deguda i el criteri polític i ètic de cada organització.**

3.3.

Eines internes per revisar vincles

A continuació es presenten diverses eines i propostes que les organitzacions poden incorporar a les seves polítiques de contractació i al seu funcionament intern per prevenir qualsevol forma de col·laboració o vinculació amb empreses vinculades al genocidi, l'ocupació, el colonialisme i l'apartheid israelià.

3.3.1.

Formulari d'Avaluació de Compliment en Drets Humans/Avaluació de Riscos de Complicitat

Una eina útil per avaluar les empreses amb qui treballem és disposar d'un formulari d'Avaluació Ètica de Proveïdors i Clients, concebut com una eina orientativa per identificar, analitzar i prevenir riscos associats a empreses concretes amb les quals s'estableixen relacions comercials o contractuals. Aquest formulari té com a objectiu facilitar la incorporació de criteris de respecte als drets humans del poble palestí en els processos de selecció, contractació i seguiment de proveïdors i clients mitjançant la definició d'indicadors de risc.

Convé definir indicadors a través de preguntes clares que ajuden a determinar si una contractació pot implicar riscos de vulneració de drets humans del poble palestí i de quin nivell. Aquestes preguntes s'haurien de revisar internament abans de contractar o comprar i fins i tot convertir-se en una checklist.

A l'**annex** trobareu un model de formulari d'avaluació, amb preguntes clau sobre la relació del proveïdor o client i la seva possible vinculació directa o indirecta amb l'Estat d'Israel o amb empreses que operen en els assentaments il·legals o amb finançament o aliances amb l'ecosistema que opera amb les polítiques d'apartheid, genocidi i violació dels drets humans i contra el poble palestí. També hem creat un formulari en línia on podeu emplenar les dades, i que us retornarà una puntuació final per valorar el grau de vincle o la gravetat de la possible complicitat del proveïdor o client.

Un cop s'obtenen les respostes del formulari s'estableix tot un sistema de puntuació, amb indicadors de risc i criteris qualitius.

1. Sistema de puntuació

Cada pregunta del formulari es respon amb tres possibles opcions, a les quals s'assigna un valor.

Sí: 2 punts

No sabem / falta informació: 1 punt

No: 0 punts

La resposta “No ho sabem” es considera un element de risc, atès que la manca d'informació pot ocultar situacions de vinculació amb vulneracions de drets humans, i requereix, per tant, una atenció especial.

2. Ponderació dels indicadors

No tots els indicadors tenen el mateix pes. Per aquest motiu, es proposa una ponderació en funció de la gravetat i del grau de vinculació amb possibles vulneracions de drets humans. La ponderació del risc pot incorporar: volum de l'operació, intensitat d'ús, nivell de complicitat, necessitat operativa, viabilitat de l'organització, rellevància en campanyes estratègiques, interacció amb altres campanyes sociolaborals, risc reputacional i disponibilitat d'alternatives.

Indicadors crítics (pes alt):

multiplicador x3

Inclouen situacions de complicitat directa, com per exemple la participació en assentaments il·legals, la contractació amb l'exèrcit israelià, vinculació amb el complex militar-industrial o la presència en bases de dades d'empreses còmplices.

Indicadors rellevants (pes mitjà):

multiplicador x2

Inclouen relacions indirectes o estructurals, com per exemple el finançament per fons d'inversió implicats, la participació en projectes de R+D tecnològic.

Indicadors complementaris (pes baix):

multiplicador x1

Inclouen aspectes relacionats amb la transparència, la traçabilitat o l'existència de polítiques de drets humans.

La puntuació total s'obté a partir de la suma de totes les respostes, aplicant el pes corresponent a cada indicador.

Els indicadors inclosos en el formulari d'avaluació no són només una eina tècnica. Serveixen per polititzar la presa de decisions econòmiques i fer visibles les conseqüències de les nostres relacions comercials. A partir de la medició dels indicadors, es poden definir diferents nivells de risc per a les potencials contractacions. Això ens permet graduar responsabilitats, evitar arbitriarietats i establir respostes coherents (seguiment, condicions, exclusió o desvinculació).

En aquest sentit, les respostes obtingudes a través del formulari d'avaluació s'han de valorar de manera global, no només com a elements aïllats, i traduir-se en una classificació del nivell de risc i en una decisió operativa associada. Aquesta categorització, que anomenem “semàfor”, permet fer el pas de la diagnosi a l'acció, facilitant una presa de decisions conscient i coherent, orientada a reduir vincles amb estructures d'opressió i a avançar cap a pràctiques més alineades amb la justícia global i els drets humans.

Des d'una perspectiva de diligència deguda, cal decidir quants nivells de risc establím i què com-

porta cadascun. Els nivells permeten graduar la implicació i orientar mesures: des de seguiment reforçat fins a l'exclusió o la desvinculació contractual.

3. Classificació del nivell de risc

A partir de la puntuació total, es defineixen els nivells de risc. Una proposta de riscos a categoritzar seria:

Risc inacceptable (vermell)

≥ 25 punts, o existència d'algun indicador crític amb evidència clara de complicitat directa.

El proveïdor, contractació o client es classifica com inadmissible i s'inclou en una llista d'exclusió. Hi ha evidències clares de complicitat directa amb vulneracions greus, i no hi ha mesures correctores possibles o creïbles.

Risc alt (taronja)

Entre 15 i 24 punts.

Hi ha impactes socials adversos significatius. Es recomana no contractar i buscar alternatives si no hi ha mesures correctores efectives.

Risc moderat (groc)

Entre 6 i 14 punts.

No representa un risc greu, però pot estar associat a impactes menors o puntuals que es poden prevenir o mitigar. Requereix seguiment actiu de la informació, mesures preventives i verificació del compliment de mesures.

Risc baix (verd)

Entre 0 i 5 punts.

No s'identifiquen riscos significatius. No calen mesures addicionals més enllà del seguiment ordinari.

En funció del risc establert cal prendre una de les següents decisions:

- Continuar la relació laboral
- Continuar la relació laboral/contractual amb condicions
- Substituir (Buscar una alternativa - preferiblement ESS -, planificar la transició i canviar de proveïdor en un termini determinat)
- Finalitzar relació

Aquest semàfor facilita la coherència interna, la traçabilitat de les decisions i la seva justificació, i permet alhora alinear les pràctiques de contractació amb els valors polítics i ètics de l'organització.

4. Criteris qualitatius i de precaució

Aquest sistema no s'ha d'aplicar de manera mecànica. La valoració final ha d'incorporar una anàlisi qualitativa que tingui en compte el context i la naturalesa de la relació. En particular:

- ▶▶ La presència d'indicadors de complicitat directa pot comportar la classificació automàtica

com a risc inacceptable, independentment de la puntuació total.

- ▶▶ La manca d'informació en indicadors crítics impedeix considerar una relació com a de risc baix.
- ▶▶ En cas de dubte, s'ha d'aplicar el principi de precaució, prioritzant opcions que minimitzin el risc de contribuir a vulneracions de drets humans.

Aquest enfocament permet evitar automatismes, reforçar el criteri polític i garantir una aplicació coherent amb els valors de l'organització. Així, l'eina completa combina les respostes obtingudes en el formulari amb el sistema de semàfor de risc: les respostes de l'avaluació es transformen en una puntuació ponderada que permet classificar el nivell de risc associat a cada proveïdor, client o contractació. Aquest sistema combina criteris quantitius i qualitius, i es basa en el principi de precaució i en el compromís polític de l'organització amb els drets humans.

3.3.2.

Clàusules i eines contractuals

Per tal que la contractació responsable no depengui només de la voluntat, és important incorporar diferents mecanismes en els contractes. Aquests instruments permeten traslladar els criteris ètics i polítics de l'organització a obligacions concretes, verificables i exigibles, i reforcen la coherència entre el posicionament públic i la pràctica quotidiana.

Existeixen diferents iniciatives i eines que es poden incorporar:

Declaracions responsables (com a requisit previ o document d'adhesió)

Aquestes declaracions permeten establir un compromís formal per part del proveïdor o client abans d'iniciar la relació contractual. Poden funcionar com a filtre inicial i com a base per a possibles responsabilitats futures.

Exemple del model de Declaració responsable de l'Ajuntament de Barcelona:

No realitza/en operacions que vulnerin el que estipula la Declaració Universal dels Drets Humans, adoptada i proclamada per la 183ª Assemblea General de l'Organització de les Nacions Unides, així com tampoc cap disposició de dret internacional que vinculi l'Estat espanyol relativa als drets humans, la dignitat humana o als principis generals que els regeixen: Sistema Universal de Protecció i Garantia dels Drets Humans, Sistemes Regionals de Protecció i Garantia dels Drets Humans i Dret Internacional Humanitari.

No intervé/venen en operacions amb tercers operadors els quals vulnerin el que estipula la Declaració Universal dels Drets Humans, adoptada i proclamada per la 183ª Assemblea General de l'Organització de les Nacions Unides, així com tampoc en cap disposició de dret internacional que vinculi l'Estat espanyol, relativa als drets humans, la dignitat humana o als principis generals que els regeixen: Sistema Universal de Protecció i Garantia dels Drets Humans, Sistemes Regionals de Protecció i Garantia dels Drets Humans i Dret Internacional Humanitari.

Qui firma aquesta declaració es compromet a no participar, directament ni indirecta, en activitats que vulnerin els drets humans o el dret internacional, incloent-hi aquelles vinculades a territoris ocupats o a contextos d'ocupació, apartheid o conflicte.

A l'**annex** trobareu un model de declaració responsable per adaptar-lo a la vostra cooperativa o entitat d'ESS.

Clàusules contractuals específiques

És recomanable incorporar clàusules que obliguin explícitament a la transparència, la traçabilitat i la coherència amb els drets humans. Aquestes poden incloure, per exemple, l'obligació de facilitar informació sobre la cadena de subministrament, la relació amb tercers o possibles vincles amb contextos de risc. Aquest tipus de clàusules permeten no només obtenir informació, sinó també establir condicions clares de continuïtat de la relació contractual.

A continuació es presenta un exemple aplicat en contractacions de tecnologies de seguretat i vigilància, per part de l'Ajuntament de Terrassa:

Clàusula X: mecanismes de lluita contra la vulneració del Dret Internacional dels Drets Humans i del Dret Internacional Humanitari.

“La nostra empresa respecta els drets humans durant el desenvolupament de les nostres activitats i no realitza operacions financeres, inversions, compres, contractacions, així com altres activitats econòmiques que comportin la vulneració dels drets humans. Així mateix, no pertany ni realitza operacions econòmiques que vagin en contra del Dret Internacional dels Drets Humans i/o del Dret Internacional Humanitari en colònies construïdes en territoris considerats ocupats d'acord amb el dret internacional.”

Clàusules revocadores

És important preveure mecanismes que permetin actuar en cas de detecció de riscos o incompliments. Les clàusules revocadores estableixen la possibilitat de resolució del contracte si es detecten vincles amb vulneracions de drets humans o si l'empresa incompleix les obligacions d'informació i transparència establertes. Aquestes clàusules són clau per garantir que els compromisos adquirits no siguin només declaratius, sinó que tinguin conseqüències reals en la relació contractual.

L'exemple següent s'ha elaborat prenent com a base una clàusula de l'Ajuntament de Barcelona.

Clàusula X: Resolució del contracte

1. El present contracte podrà ser resolt per qualsevol les següents causes específiques:

L'incompliment de les resolucions de l'ONU relatives al compliment de les disposicions de dret internacional en matèria de drets humans i dret internacional humanitari, incloent:

- *la participació directa o indirecta de l'empresa o de les seves filials en activitats que vulnerin els drets humans del poble palestí o d'altres col·lectius protegits pel dret internacional;*
- *la vinculació amb tercers, proveïdors o filials incloses en bases de dades o informes oficials per complicitat en vulneracions de drets humans.*

Els exemples aportats s'han treballat en el marc d'administracions públiques. Les cooperatives i entitats, com a ens privats, poden elaborar i adaptar les seves pròpies clàusules i mecanismes, sovint en un context amb menor escrutini públic que les administracions, fet que reforça la importància del compromís ètic i polític propi. A l'**annex** de la guia trobareu una proposta d'exemple amb llista de clàusules per si la voleu usar.

3.4.

Les llistes d'empreses: útils, però mai suficients

No existeix una llista única i definitiva de complicitats amb els crims de l'Estat d'Israel. A l'**apartat 3.4.2.** s'enllisten algunes d'elles. Hi ha bases de dades i llistats de referència que ajuden molt. Tanmateix, són eines vives: canvien, s'actualitzen i no són exhaustives. Per això, a l'hora de revisar vincles i prendre decisions, convé tenir presents dos aspectes:

1 **Cal consultar més d'una font.**
Sempre que sigui possible.

2 **No aparèixer en un llistat no és una garantia**
d'absència de vincles i complicitat amb l'Estat d'Israel.

En una economia globalitzada, l'entramat empresarial busca diluir la responsabilitat a través de filials i subcontractes. Per això convé combinar llistes amb indicadors i preguntes de diligència deguda.

3.4.1.

Límits de les llistes i economia del genocidi

Cal assumir una realitat incòmoda, però fonamental: no existeixen llistes exhaustives ni definitives d'empreses còmplices. L'economia global vinculada a l'ocupació i a la destrucció de Palestina és una economia viva, amb relacions comercials en constant transformació, fusions empresarials, filials, subcontractacions i entramats financers complexos.

Aquesta realitat fa que:

- ▶ una empresa pugui deixar d'aparèixer en una llista i continuar sent problemàtica,
- ▶ una altra pugui no aparèixer mai en cap base de dades pública tot i tenir vincles rellevants,
- ▶ i que les relacions indirectes siguin especialment difícils d'identificar.

Per això, aquesta guia insisteix que les llistes són una eina, però no un criteri suficient. L'auditoria responsable requereix combinar: fonts externes, indicadors propis i criteri polític.

3.4.2.

Fonts i bases de dades

Les principals bases de dades existents en l'actualitat són aquestes:

- ▶▶ Base de Dades de l'ONU: www.ohchr.org/en/business/bhr-database
- ▶▶ Who Profits: www.whoprofits.org
- ▶▶ American Friends Service Committee (AFSC): www.afsc.org
- ▶▶ Observatori de Drets Humans i Empreses a la Mediterrània (ODHE): odhe.cat
- ▶▶ SOMO (Centre for Research on Multinational Corporations): www.somo.nl
- ▶▶ Business & Human Rights Resource Centre: www.business-humanrights.org
- ▶▶ AlertaDH (Plataforma por Empresas Responsables): alertadh.org
- ▶▶ BDS Movement: bdsmovement.net
- ▶▶ Workers in Palestine: www.workersinpalestine.org
- ▶▶ Don't Buy Into Occupation dontbuyintooccupation.org/
- ▶▶ De l'economia de l'ocupació a l'economia del genocidi- Informe de la Relatora Especial sobre la situació dels drets humans en els territoris palestins ocupats des de 1967: docs.un.org/es/A/HRC/59/23
- ▶▶ Centre Delàs: Sobre banca armada bancaarmada.org/ca i específic sobre la corresponsabilitat a Gaza [centredelas.org/wp-content/uploads/2024/10/informe66_CentreDelas_BancaArmadalGenocidi_CAT.pdf](http://centredelas.org/wp-content/uploads/2024/10/informe66_CentreDelas_BancaArmadaGenocidi_CAT.pdf)

4

Consideracions finals: riscos i efectivitat

4.1.

Riscos de contractar a empreses que col·laboren amb el genocidi, l'ocupació militar i la colonització de Palestina

El dret internacional estableix clarament que l'ocupació israeliana del territori palestí és il·legal i que els assentaments constitueixen una vulneració greu del dret internacional humanitari i dels drets humans. Aquesta il·legalitat no només genera obligacions per a l'Estat d'Israel, sinó també responsabilitats per a tercers actors, incloses empreses, institucions i entitats que mantenen relacions econòmiques o institucionals amb l'economia de l'ocupació.

En aquest sentit, els marcs de diligència deguda en matèria de drets humans estableixen que les empreses, però també altres entitats i organitzacions, han d'identificar, prevenir i mitigar els impactes negatius derivats de la seva activitat, incloses les relacions comercials, financeres i contractuals. Aquest deure no es limita a evitar vulneracions directes, sinó que inclou també la no contribució a vulneracions cometes per tercers quan existeix una relació comercial o institucional rellevant.

La contractació pública i privada amb empreses implicades en vulneracions greus dels drets humans pot comportar riscos jurídics, econòmics i reputacionals, així com una possible responsabilitat per complicitat. Els darrers anys, diferents organismes internacionals, tribunals i instàncies jurídiques han reforçat aquest enfocament i han advertit que les relacions econòmiques no són neutres en contextos d'ocupació il·legal i de vulneració sistemàtica de drets.

L'Opinió Consultiva de la Cort Internacional de Justícia (CIJ) reforça aquest marc, recordant l'obligació dels estats i de la comunitat internacional que tenen l'obligació de no reconèixer com a legal una situació creada per una violació del dret internacional, i d'adoptar mesures actives per

posar fi a l'ocupació i avançar cap a una resolució justa. Aquest principi és extensible a actors no estatals, especialment quan les seves activitats contribueixen a sostenir estructures d'opressió o discriminació sistemàtica.

En aquest context, la pèrdua de contractes, la retirada d'inversions o la revisió de relacions comercials amb empreses còmplices és una conseqüència coherent de l'aplicació de criteris de diligència deguda i responsabilitat social.

Per a les cooperatives i entitats de l'economia social i solidària, aquest marc jurídic i polític reforça la necessitat d'actuar amb coherència amb els seus valors fundacionals, integrant criteris de justícia global en les polítiques de contractació, col·laboració i inversió, i avançant cap a pràctiques que no contribueixin a sostenir el genocidi, el colonialisme, l'ocupació, l'apartheid i la vulneració sistemàtica dels drets del poble palestí.

Cal tenir clar doncs que les decisions de desinversió o de cessament de relacions comercials amb empreses vinculades a vulneracions greus de drets humans no només s'inscriuen dins la llibertat d'empresa (art. 38 CE) o del principi d'autonomia de la voluntat en l'àmbit contractual (art. 1255 CC), sinó que troben un reforç específic en el marc normatiu vigent. En particular, el Real Decreto-ley 10/2025 que incorpora mesures orientades a impedir o limitar relacions econòmiques que puguin contribuir a vulneracions del dret internacional humanitari, alineant-se amb els compromisos internacionals de l'Estat. Un marc reforçat, com s'ha dit, pel dret internacional, especialment pel Conveni per a la Prevenció i la Sanció del Delicte de Genocidi, que imposa l'obligació de no contribuir a aquestes situacions, així com pels Principis Rectors de les Nacions Unides sobre Empreses i Drets Humans, que estableixen el deure de diligència deguda de les empreses per evitar impactes adversos a la dignitat humana en les seves activitats i relacions comercials. Igualment, la pràctica sancionadora i les polítiques de restricció econòmica en l'àmbit de la Unió Europea consoliden el principi segons el qual és legítim limitar o interrompre vincles comercials amb actors implicats en vulneracions greus.

4.2.

El boicot i la pressió econòmica funcionen!

Posar fi a l'ocupació, la colonització, l'apartheid i el genocidi a Palestina és una tasca d'una enorme complexitat, que requereix l'acció sostinguda de la resistència palestina, de la solidaritat internacional i d'una pressió política, econòmica, institucional i social àmplia.

Ara bé, experiències històriques com la fi de l'apartheid a Sud-àfrica ens recorden la força real del boicot com a eina de pressió i transformació. Decisions conscients, actives i coordinades sobre les nostres opcions de compra, contractació i inversió contribueixen a afeblir suports, a augmentar el cost reputacional i econòmic de l'ocupació i a reforçar un marc internacional de responsabilitat.

En els últims mesos de l'any 2025 diversos directius empresarials israelians, com el president de Manufacturers' Association of Israel, han alertat de les pèrdues de contractes internacionals gràcies a la campanya de boicot, o al que ells anomenen com a "boicot silenciós", exposant que a causa dels bombardejos i de la crisi humanitària a Gaza moltes empreses han optat per no fer negocis amb empreses israelianes.

El setembre de 2025, des del fòrum de la patronal israeliana, es va alertar dels perills econòmics que suposa per l'Estat la política del govern israelià en l'aïllament internacional vinculat a les operacions militars a Gaza.

Empreses multinacionals israelianes com ICL han retirat o amagat les mostres del seu vincle amb l'exèrcit israelià de les seves webs internacionals, empreses internacionals com Carrefour han hagut de tancar establiments a diversos països, i moltes altres finalment han decidit rescindir negocis o inversions vinculats a l'ocupació militar d'Israel.

Tot això demostra que el boicot econòmic, encara que sigui la suma de petites decisions, funciona. Com a cooperatives i entitats de l'ESS, tenim l'oportunitat històrica de fer servir aquest poder de manera col·lectiva. Esperem que aquesta guia sigui una eina viva per avançar en aquest camí i contribuir a transformar decisions quotidianes en canvis estructurals. Us encoratgem a sumar-vos, des del vostre lloc d'acció. Per solidaritat amb Palestina i per dignitat humana.

Annexos

En aquest apartat recollim alguns dels models i documents per utilitzar explicats en aquesta guia:

Annex 1

Formulari d'Avaluació de Compliment en Drets Humans/Avaluació de Riscos de Complicitat.

Annex 2

Document de registre i seguiment de les relacions externes.

Annex 3

Model de comunicat pel trencament de relacions amb un proveïdor o client.

Annex 4

Model de declaració responsable. Clàusules contractuals en matèria de drets humans.

Annex 5

Clàusules contractuals en matèria de drets humans

Annex 6

Comunicat des dels òrgans de govern de l'entitat d'adhesió a la guia i inici del procés de desinversions.

Annex 1:

Formulari d'Avaluació de Compliment en Drets Humans/ Avaluació de Riscos de Complicitat

Nom del proveïdor o client:.....

Sector:.....

Tipus de servei contractat:.....

Import o pes dins la nostra cadena de subministrament:.....

Relació directa amb Israel

- Té seu, filial o opera a Israel?
- Subcontracta a empreses ubicades en assentaments il·legals israelians?
- Apareix en algun llistat d'empreses còmplices?
- Té contractes amb l'exèrcit israelià o d'EUA
- Ven tecnologia de vigilància, seguretat, transport o infraestructura militar?
- Té relacions amb agències de seguretat, control migratori o fronterer?
- Subministra tecnologia amb ús dual (civil i militar) a empreses israelianes?

Relació directa amb empreses que operen en els assentaments il·legals

- Treballa o té algun tipus de relació amb alguna de les empreses anomenades en la Base de Dades de l'ONU?
- Treballa o té algun tipus de relació amb empreses llistades en l'informe "De l'economia de l'ocupació a l'economia del genocidi"?
- Treballa o té algun tipus de relació amb empreses llistades a l'ODHE, Who Profits, BDS Movement, AFSC...?

Complicitat indirecta

- Participa en projectes R+D militars amb Israel o en fires d'armament?
- Subministra tecnologia amb ús dual (civil i militar) a empreses israelianes o internacionals?
- Participa en programes amb fons europeus amb empreses israelianes o còmplices?

Propietat i finançament

- És finançada per fons d'inversió còmplices (BlackRock, Vanguard, KKR...)?

- Alguna de les entitats dels òrgans de govern, és una empresa llistada en alguna base de dades per complicitat amb el genocidi o l'ocupació d'Israel contra el poble palestí?
- Alguna de les persones dels òrgans de govern de l'entitat té algun tipus de vincle amb Israel?

Aliances i participacions

- Participa en clústers, gremis o plataformes empresarials que promouen relacions comercials amb Israel o amb empreses internacionals còmplices?
- Té acords amb universitats o centres d'investigació israelians?
- Té clients o proveïdors dins l'ecosistema militar-industrial?
- Patrocina espais, activitats o esdeveniments que promouen la participació de l'Estat d'Israel o d'empreses israelianes.

Traçabilitat i subcontractació

- Manca traçabilitat sobre l'origen de les matèries primeres o dels components clau?
- No es revisen els antecedents en matèria de drets humans de les empreses subcontractades o proveïdores?

Campanyes

- Existeixen campanyes de denúncia o de boicot cap a l'empresa?
- Té relacions amb alguna empresa o espai que hagi rebut campanyes de denúncia o boicot?

Polítiques de drets humans?

- Manca transparència sobre la seva cadena de subministrament?
- Manca una política pública de respecte als drets humans i al dret internacional?
- Manquen mecanismes de reparació o resposta davant impactes en drets humans?

[Omple el formulari d'autoavaluació en línia aquí](#)

Annex 2:

Document de registre i seguiment de les relacions externes

Data	Nom de l'empresa o entitat revisada	Persona o equip que fa la revisió	Observacions Què hem trobat? Fonts consultades. <i>Si cal, s'hi pot enllaçar un document extern</i>	Risc detectat Pendent / baix / moderat / alt / inacceptable	Decisió presa Pendent revisió / continuar relació / continuar amb condicions / substituir, buscar alternatives /finalitzar relació	Mesures / Seguiment Condicions establertes, calendari, alternatives, seguiment...

[Descarrega l'annex 2 en versió editable](#)

Annex 3:

Model de comunicat pel trencament de relacions amb un proveïdor o client

Benvolgut equip de [nom del proveïdor o client],

Us escrivim en nom de [nom de la cooperativa / entitat] per comunicar-vos la nostra decisió de posar fi a la relació de [tipus de relació comercial: contracte de serveis, relació de subministrament, client-proveïdor...] que mantenim amb la vostra organització.

Hem dut a terme una revisió de les nostres relacions comercials i de proveïment amb l'objectiu d'assegurar que la nostra activitat no contribueix, de manera directa ni indirecta, al genocidi, l'ocupació militar, l'apartheid i la colonització que l'Estat d'Israel exerceix contra el poble palestí. Davant aquesta situació, que organismes internacionals i la Cort Internacional de Justícia han reconegut com a il·legal i contrària al dret internacional, entenem que el silenci i la inacció també són una forma de complicitat.

En el vostre cas concret, hem identificat que:

- Casuística 1
- Casuística 2
- Casuística 3
- ...
- ...

Aquesta decisió s'emmarca en el nostre compromís amb la campanya internacional de Boicot, Desinversions i Sancions (BDS), nascuda el 2005 a iniciativa de la societat civil palestina, i en el procés de treball col·lectiu que hem impulsat seguint les orientacions de la guia CompromesESS contra l'economia del genocidi. Entenem, com recull la guia, que incorporar el criteri Palestina a les polítiques de compra i contractació significa ampliar la mirada amb què ja integrem altres criteris socials, laborals, ambientals o de gènere. Es tracta d'introduir progressivament criteris d'integritat, traçabilitat i diligència deguda en les nostres decisions de compra, contractació i col·laboració, per tal d'evitar que la nostra activitat contribueixi a sostenir estructures de vulneració de drets humans.

La present comunicació té efectes a partir de la seva recepció. Ens comprometem a complir les obligacions contractuals vigents en el termini de [termini], durant el qual gestionarem de manera ordenada la transició necessària per no comprometre l'operativitat de cap de les parts.

Som conscients que aquesta comunicació pot suposar un impacte per a la vostra organització, i la formalitzem amb la màxima consideració. Si voleu conèixer amb més detall els criteris que han motivat la nostra decisió, estem disponibles per mantenir una conversa al respecte.

Esperem que aquesta comunicació pugui contribuir, en alguna mesura, a una presa de consciència més àmplia sobre la importància de no col·laborar amb empreses i institucions que es lucren o contribueixen a la vulneració dels drets del poble palestí.

Rebeu una salutació cordial,

[nom de la cooperativa / entitat]

[lloc i data]

[Descarrega l'annex 3 en versió editable](#)

Annex 4:

Model de declaració responsable

DECLARACIÓ RESPONSABLE

El/la sotassinat/da

amb DNI/NIE, en nom propi / en representació de

....., amb NIF

declara sota la seva responsabilitat:

COMPROMÍS EN MATÈRIA DE DRETS HUMANS

- ▶▶ No realitza operacions que vulnerin la Declaració Universal dels Drets Humans, adoptada i proclamada per la 183ª Assemblea General de l'Organització de les Nacions Unides, ni el dret internacional aplicable. Així com tampoc cap disposició de dret internacional que vinculi l'Estat espanyol relativa als drets humans, la dignitat humana o als principis generals que els regeixen: Sistema Universal de Protecció i Garantia dels Drets Humans, Sistemes Regionals de Protecció i Garantia dels Drets Humans i Dret Internacional Humanitari.
- ▶▶ No intervé en operacions amb tercers que vulnerin aquests principis abans esmentats.
- ▶▶ Es compromet a actuar amb respecte als drets humans i al dret internacional en totes les seves activitats.

Lloc, data i signatura

[Descarrega l'annex 4 en versió editable](#)

Annex 5:

Clàusules contractuals en matèria de drets humans

Clàusula 1. Compliment de drets humans

L'empresa contractista respecta els drets humans durant el desenvolupament de les seves activitats i no realitza operacions financeres, inversions, compres, contractacions, així com altres activitats econòmiques que comportin la vulneració dels drets humans. Així mateix, no pertany ni realitza operacions econòmiques que vagin en contra del Dret Internacional dels Drets Humans i/o del Dret Internacional Humanitari en colònies construïdes en territoris considerats ocupats d'acord amb el dret internacional.

Clàusula 2. Cadena de subministrament

L'empresa es compromet a vetllar perquè els seus proveïdors, subcontractistes i entitats vinculades compleixin els mateixos estàndards en matèria de drets humans.

Clàusula 3. Deure de diligència

L'empresa adoptarà mesures de diligència deguda per identificar, prevenir i mitigar possibles impactes negatius en drets humans derivats de la seva activitat.

Clàusula 4. Resolució del contracte

1. El present contracte podrà ser resolt per qualsevol de les següents causes específiques:

L'incompliment de les resolucions de l'ONU relatives al compliment de les disposicions de dret internacional en matèria de drets humans i dret internacional humanitari, incloent:

- la participació directa o indirecta de l'empresa o de les seves filials en activitats que vulnerin els drets humans del poble palestí o d'altres col·lectius protegits pel dret internacional;
- la vinculació amb tercers, proveïdors o filials incloses en bases de dades o informes oficials per complicitat en vulneracions de drets humans.

Clàusula 5. Transparència

L'empresa facilitarà informació rellevant sobre el compliment d'aquestes obligacions quan sigui requerida per l'altra part contractant.

[Descarrega l'annex 5 en versió editable](#)

Annex 6:

Acord d'adhesió a la guia i a iniciar un procés intern de revisió de proveïdors i relacions comercials per part de l'entitat

L'entitat.....amb NIF.....
...i domicili social a

Manifesta que coneix la guia CompromesESS contra l'economia del genocidi, orientada a promoure entre les cooperatives i les entitats de l'ESS que revisin els seus vincles comercials i corporatius, i avancin cap a pràctiques econòmiques que no reforcin empreses o estructures implicades en el genocidi, l'ocupació militar, el colonialisme i l'apartheid a Palestina.

El [Consell Rector / Junta Directiva / Patronat] acorda:

- Adherir-se a la guia com a marc de referència.
- Iniciar un procés intern de revisió de les pràctiques de l'entitat en relació amb proveïdors, compres i aliances.
- Explorar la incorporació progressiva dels criteris i recomanacions de la guia.
- Promoure la sensibilització interna sobre aquesta temàtica.

Aquest acord implica un compromís inicial d'anàlisi i reflexió i l'adaptació de la guia a la realitat de l'entitat i entra en vigor en la data de la seva aprovació.

Lloc i data:

Nom i càrrec:

Signatura:

[Descarrega l'annex 6 en versió editable](#)

Acord d'adhesió a la guia i a iniciar un procés intern de revisió de proveïdors i relacions comercials per part de l'entitat i compromís d'actualització

L'entitat.....amb NIF.....

..i domicili social a

Manifesta que coneix la guia CompromesESS contra l'economia del genocidi, orientada a promoure entre les cooperatives i les entitats de l'ESS que revisin els seus vincles comercials i corporatius, i avancin cap a pràctiques econòmiques que no reforcin empreses o estructures implicades en el genocidi, l'ocupació militar, el colonialisme i l'apartheid a Palestina.

Reconeix el paper com actor polític, amb responsabilitat en les relacions econòmiques i assumeix la necessitat d'actuar amb coherència.

El [Consell Rector / Junta Directiva / Patronat] acorda:

- Adherir-se a la guia com a marc de referència.
- Iniciar un procés intern de revisió les relacions econòmiques, comercials i financeres de l'entitat.
- Incorporar criteris de diligència deguda, anàlisi de risc i principi de precaució en la presa de decisions.
- Adoptar mesures concretes davant situacions de risc o complicitat, incloent-hi la modificació o finalització de relacions.
- Prioritzar proveïdors i aliances coherents amb els valors de l'economia social i solidària.
- Establir mecanismes interns de seguiment i revisió periòdica.
- Promoure la sensibilització interna sobre aquesta temàtica.
- Comunicar les decisions adoptades i el compromís de l'entitat.

Aquest acord implica un compromís inicial d'anàlisi i reflexió i l'adaptació de la guia a la realitat de l'entitat i entra en vigor en la data de la seva aprovació.

Lloc i data:

Nom i càrrec:

Signatura:

[Descarrega l'annex 6 en versió editable](#)

ambpalestina.coop